

3. ผลผลิต (Output)

ผลผลิต เกิดจากปัจจัยนำเข้าผ่านกระบวนการเรียนการสอน เพื่อให้นักเรียนมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้

- นักเรียนได้เรียนรู้ตามจุดประสงค์การเรียนรู้ สมองจดหมาย หลักการของหลักสูตร
- นักเรียนมีความรู้ ความสามารถ จบหลักสูตร สามารถศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น หรือประกอบอาชีพได้
- ผลของการประเมินผล ผลผลิตที่ได้ ฯลฯ

4. ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback)

ข้อมูลย้อนกลับ หมายถึง กระบวนการปรับปรุงแก้ไขในการดำเนินการครั้งต่อไป โดยใช้ข้อมูลข่าวสารที่ได้จากประสบการณ์ที่ผ่านมา เมื่อผู้สอนดำเนินกิจกรรมการสอนมาแล้ว ก็ทำการวิเคราะห์หาข้อบกพร่องแต่ละส่วน ตามที่ตั้งเป้าประสงค์ไว้

- เพื่อตรวจสอบปัจจัยนำเข้า
- เพื่อตรวจพิจารณา กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การปรับแก้บันทึกการสอน สื่อการเรียน กิจกรรมเสริม ปรับแก้กระบวนการการเรียนการสอนให้เหมาะสม
- เพื่อตรวจสอบผลผลิตที่ได้ ตรวจสอบการประเมินผลการเรียน ตรวจสอบว่า ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้หรือไม่อย่างไร เพื่อปรับแก้ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ให้ได้ผลผลิตได้ผลตามที่มุ่งประสงค์
- พิจารณาข้อมูลย้อนกลับทั้งหมดว่า การดำเนินงานทั้งระบบ มีข้อบกพร่อง มีปัญหาอุปสรรค ที่ควรแก้ไขปรับปรุงอย่างไร

หากพิจารณาการจัดการเรียนการสอนในเชิงระบบ การผลิต หรือผลการเรียนรู้ที่ได้ออกมาจะดีหรือไม่ จะดีมากน้อยขนาดใด ขึ้นอยู่กับ ปัจจัยนำเข้า คือนักเรียน ครู กระบวนการ กิจกรรมการเรียนการสอนของครู และสิ่งแวดล้อมของระบบ ครูผู้สอนเป็นบุคคลที่สำคัญที่สุด เพราะเป็นผู้ดำเนินการ "กระบวนการ กิจกรรมการเรียนการสอน"

วิธีการเชิงระบบในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้การดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนได้ผลดี ครูผู้สอนที่ดี ควรวางแผนและดำเนินการตามขั้นตอน วิธีการเชิงระบบครบ "กระบวนการ กิจกรรมการเรียนการสอน" ดังนี้

1. วิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้รายวิชา จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ในรายคาบที่จะสอน และพิจารณาเนื้อหาของบทเรียน แบบเรียน ว่ามีความสัมพันธ์กับจุดประสงค์การเรียนรู้ และสอดคล้องกับสภาพการสอนที่จะนำไปปฏิบัติได้จริง

2. พิจารณาพฤติกรรมเบื้องต้นของผู้เรียน แล้วเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ คิดกิจกรรมเสริมที่เหมาะสมกับผู้เรียน สอดคล้องกับจุดประสงค์ และเพื่อให้บรรลุจุดหมายและหลักการของหลักสูตรด้วย

3. เลือกยุทธศาสตร์การสอน เลือกรูปแบบการจัดการเรียนการสอน ที่สามารถช่วยให้เกิดประสบการณ์การเรียนรู้ และบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้

4. จัดกลุ่มผู้เรียน ตามวิธีการสอนที่เลือกไว้ กำหนดเวลาที่จะดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน กำหนดสถานที่ว่าจะใช้ในห้องเรียน ใช้ห้องโสตทัศนศึกษา ใช้ห้องสมุดเฉพาะวิชา หรือในห้องสมุดกลาง หรือจะไปเรียนที่ใด จะให้ไปฝึกปฏิบัติอะไร

5. จัดเตรียมสื่อการเรียนการสอน เลือกสิ่งอำนวยความสะดวก วัสดุ อุปกรณ์ที่เหมาะสม ที่จะสนับสนุนส่งเสริมการเรียนรู้

6. บันทึกการสอนรายคาบ กำหนดขั้นตอนการสอน กิจกรรมการเรียนการสอน บทบาทผู้สอน ผู้เรียน กำหนดสื่อการเรียน กำหนดการวัดและประเมินผล

7. ดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนโดยวัตถุประสงค์ (Teaching by Objective) ใช้วัสดุอุปกรณ์ สื่อการเรียนรู้ สอนตามบันทึกการสอนและติดตามการอบรมคุณธรรม จริยธรรม

8. การประเมินผลการเรียน เพื่อให้ทราบว่าการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนนั้น ได้ผลตามวัตถุประสงค์ คือ นักเรียนผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้ ได้ผลตามจุดหมาย หลักการของหลักสูตรหรือไม่

9. การวิเคราะห์ผลย้อนกลับ เป็นการประเมินผล และตรวจสอบปรับปรุงการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนนั้น เพื่อแก้ไขข้อบกพร่องการเรียนการสอน เป็นการวิเคราะห์ระบบ (System Analysis) ว่าการดำเนินการทั้งระบบได้ผลตามวัตถุประสงค์หรือไม่ มีปัญหาอุปสรรคข้อผิดพลาดบกพร่องอะไร อย่างไร การดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพหรือไม่ ควรปรับปรุงแก้ไขอย่างไร

โดยสรุปแล้วจะเห็นได้ว่า ในระบบการเรียนการสอนนั้นประกอบไปด้วย ปัจจัยนำเข้า (Input) ซึ่งได้แก่ ครู นักเรียน สื่อการเรียนการสอน วัสดุอุปกรณ์ งบประมาณค่าใช้จ่าย

หลักสูตรและบรรยากาศสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ กระบวนการ (Process) ได้แก่ การเตรียมการสอน การดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ การสอน และการวัดผลประเมินผล ผลผลิต (Output) ได้แก่ นักเรียนได้เรียนรู้ตามจุดประสงค์การเรียนรู้ สมองจดหมาย หลักการของหลักสูตร มีความรู้ความสามารถ ที่จะศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น หรือประกอบอาชีพได้ และในระบบการเรียนการสอนยังประกอบด้วย ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) ได้แก่ กระบวนการของการปรับปรุงแก้ไขในการดำเนินการครั้งต่อไป โดยใช้ข้อมูลจากการดำเนินงานที่ผ่านมาของทุกส่วนในระบบตั้งแต่ ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต นั้นเอง

3) การจัดและดำเนินการด้านการเรียนการสอน

ปรียานพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535) ได้กล่าวถึงการจัดและดำเนินการด้านการเรียนการสอน ไว้ดังนี้ จุดมุ่งหมายหลักการของสถานศึกษาอยู่ที่ การจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ การจัดและดำเนินการเรียนการสอนจะเป็นไปด้วยดีก็ด้วย การวางแผนการบริหารงานด้วยความร่วมมือของบุคลากรในสถานศึกษา โดยเฉพาะครูอาจารย์ซึ่งเป็นตัวจักรสำคัญที่จะทำให้การเรียนการสอนมีคุณภาพ งานการจัดและดำเนินการเรียนการสอนประกอบด้วย

(1) การจัดประมวลการสอน (Syllabus) หลักสูตรได้กำหนดรายวิชาไว้ จึงเป็นหน้าที่ของสถานศึกษาที่จะต้องดำเนินการโดยความร่วมมือจากฝ่ายวิชาการและครูอาจารย์ในการจัดทำประมวลการสอนเป็นรายวิชา ซึ่งบางสถานศึกษาจะเรียกว่า โครงการสอน การจัดทำประมวลการสอนหรือโครงการสอนนี้จะจัดทำเป็นภาคการศึกษา แล้วจึงจัดทำเป็นระยะสั้น เช่น เป็นรายสัปดาห์

1. ความจำเป็นที่ต้องมีประมวลการสอน มีดังนี้
 - เพื่อช่วยให้การสอนมีขั้นตอนดำเนินการ และนำไปปฏิบัติได้
 - ช่วยให้ผู้สอนไม่ลืม และไม่สอนซ้ำ
 - ได้มีการวางแผนล่วงหน้าเกี่ยวกับกิจกรรมและอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่จำเป็นใน

การสอน

- ได้มีการจัดลำดับประสบการณ์อย่างครบถ้วนและมีระเบียบ
2. สิ่งที่ต้องคำนึงถึงในการจัดทำประมวลการสอน
 - การแบ่งเนื้อหา ควรคำนึงถึงความเหมาะสมของระยะเวลา
 - ควรสำรวจจำนวนวันในแต่ละสัปดาห์ตามที่สอน

- การหาแหล่งที่จะให้นักเรียน ได้เพิ่มพูนความรู้ทางวิชาการ
- การใช้วิทยากรพิเศษล่วงหน้า
- เครื่องมือโสตทัศนอุปกรณ์ ตลอดจนวัสดุฝึก เครื่องจักรต่าง ๆ
- วิธีการและเครื่องมือในการวัดผลและประเมินผลการเรียน

3. รายละเอียดของประมวลการสอน มีดังนี้

- รหัสวิชา ชื่อวิชา จำนวนหน่วยกิต จำนวนคาบที่เรียนทั้งทฤษฎีและปฏิบัติ
- รายวิชา โดยสังเขปตามหลักสูตร
- ความมุ่งหมายโดยทั่วไปของรายวิชา
- ความมุ่งหมายเฉพาะในแต่ละหัวข้อ
- เนื้อหาของประมวลการสอนจะประกอบด้วย ความรู้ และความสัมพันธ์กับความรู้อื่น ๆ ที่นักเรียนต้องเรียนรู้ ทักษะและการปฏิบัติที่จำเป็นในรายวิชานั้นรวมทั้งเจตคติและคุณลักษณะที่พึงประสงค์

- กระบวนการสอน ได้แก่ วิธีสอน กิจกรรมในการเรียนการสอนที่จะให้เกิดความรู้ ทักษะปฏิบัติและเจตคติ

- อุปกรณ์การสอน รวมทั้งตำราและหนังสือค้นคว้าที่จำเป็น
- การทดสอบและวัดผลการเรียน
- หนังสืออ่านประกอบและหนังสือที่จะเป็นเอกสารอ้างอิง
- แหล่งที่จะหาความรู้ เช่น ห้องสมุด นิทรรศน์

(2) การจัดแผนการเรียน สถานศึกษาต้องจัดแผนการเรียนให้สอดคล้องกับหลักสูตร เพื่อให้ผู้เรียนมีโอกาสเลือกเรียนได้ตามถนัด ตามความสนใจและความสามารถ แผนการเรียนเป็นการกำหนดรายวิชาให้เรียน มีวิชาบังคับ วิชาเลือก และวิชาเลือกเสรีอย่างมีจุดมุ่งหมายเป็นหน้าที่ของฝ่ายวิชาการที่จะต้องศึกษาโครงสร้างของหลักสูตร รายวิชาต่าง ๆ ในหลักสูตรให้เข้าใจโดยละเอียด

1. การจัดแผนการเรียนควรอาศัยข้อมูลต่อไปนี้

- มีการสำรวจสภาพท้องถิ่น และความต้องการของผู้ปกครอง
- มีการสำรวจความต้องการของสถานประกอบการ
- มีการสำรวจความพร้อมของสถานศึกษาในด้านต่าง ๆ เช่น วัสดุอุปกรณ์ เครื่องจักร เครื่องมือ ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ แปลงสาธิต เป็นต้น

- มีการนำผลการประเมินมาสรุปวิเคราะห์ เพื่อนำไปสู่การจัดแผนการเรียน
ของนักเรียน

(3) การจัดตารางสอน ตารางสอนเป็นการกำหนดวิชาและเวลาที่จะเรียนโดย
ละเอียดประจำวันตลอดสัปดาห์

1. หลักในการจัดตารางสอน มีดังนี้

- จัดให้ครบตามโครงสร้างของหลักสูตร
- คำนึงถึงธรรมชาติของแต่ละรายวิชา เพื่อไม่ให้ผู้เรียนเหนื่อยหรือเครียด
เกินไป และไม่ให้ผลของวิชาหนึ่งกระทบกับอีกวิชาหนึ่ง

- จัดให้มีเวลาที่นักเรียนสามารถศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
- จัดวิชาที่เป็นทฤษฎีและมีการคำนวณไว้ในภาคเช้ามากกว่าภาคบ่าย
- ควรพิจารณาถึงความสะดวกของครูอาจารย์ที่จะสอน การมีเวลาว่าง
ตรงกันในหมวดวิชาเพื่อประชุมปรึกษาหารือ

2. ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดตารางสอนกับการบริหารงานของโรงเรียน

- การจัดตารางสอนควรให้สอดคล้องกับการะงานของครูอาจารย์ เช่น
เวลาที่ใช้ทำงานอื่นนอกเหนือจากการสอน การมีงานบริหารหรืองานพิเศษอื่น ๆ เวลาที่ต้องใช้
ในการเตรียมการสอน หรือการที่ครูอาจารย์ต้องไปศึกษาต่อ หรือฝึกอบรม เป็นต้น

- ตารางสอนมีส่วนในการกำหนดห้องเรียนลักษณะต่าง ๆ ในอาคารเรียน
เพื่อใช้ในการเรียนการสอน ควรพิจารณาถึงความเหมาะสมของจำนวนนักเรียน ลักษณะวิชา
และการใช้ห้องเรียนให้เกิดประโยชน์สูงสุด

- การจัดตารางสอนจะเป็นตัวกำหนดในการใช้วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ และ
สื่อการเรียนการสอน ใครจะเป็นผู้ใช้ ใช้เมื่อใดและอย่างไร

- การจัดตารางสอนควรอำนวยความสะดวกให้นักเรียนและครูอาจารย์ใน
การพัก เวลารับประทานอาหารกลางวัน รวมทั้งเวลาในการจัดกิจกรรมอื่น ๆ

- ผู้บริหารโรงเรียน สามารถนำตารางสอนมาเป็นตัวกำหนดแผนการปฏิบัติงาน
งานในแต่ละวันได้ เช่นการจัดประชุมครู จัดประชุมนักเรียน รวมทั้งจัดกิจกรรมอื่น ๆ

(4) การจัดชั้นเรียน การจัดชั้นเรียนในระดับมัธยมศึกษา จัดได้ดังนี้

- จัดกลุ่มตามความรู้ความสามารถของนักเรียน โดยพิจารณาจากผลการเรียนของนักเรียน จัดกลุ่มตามคะแนนเฉลี่ยจากสูงไปหาต่ำในทุกรายวิชา หรือเฉพาะวิชาก็ได้ ตามความเหมาะสม
- การจัดแบ่งตามรายชื่อ จัดคละกันไปตามบัญชีรายชื่อ หรือตามการเรียงลำดับตัวอักษร โดยไม่คำนึงถึงความสามารถพิเศษของนักเรียน
- จัดตามวิชาที่นักเรียนเลือกเรียน เช่น วิชาเลือก วิทยาศาสตร์ เกษตรกรรม อุตสาหกรรม คหกรรม เป็นต้น
- จัดแบบผสมผสาน เช่น นักเรียนชั้นเรียนเดียวกัน เรียนทุกวิชาเหมือนกัน ยกเว้นวิชาเลือกจะแยกไปเรียนตามวิชาเลือกที่ตนเองเลือก เป็นต้น

(5) การจัดครูอาจารย์เข้าสอน การดำเนินงานจัดครูอาจารย์เข้าสอนมีดังนี้

- สัมรวจความพร้อมของบุคลากร ก่อนการเปิดหลักสูตรใหม่ หรือเปิดแผนการเรียนเพิ่ม
- สัมรวจภาระงานของครูอาจารย์
- จัดตามความพร้อมของครูผู้สอน ได้แก่ จัดตาม วุฒิทางการศึกษา ความสนใจ และความถนัด ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ เป็นต้น
- การแก้ไขปัญหาการขาดครูอาจารย์ อาจใช้วิธีการ ให้ครูอาจารย์ได้ไปฝึกอบรมในสาขาที่ขาดแคลนเพื่อให้สามารถสอนในรายวิชานั้น ๆ ได้ จัดรวมกลุ่ม หรือชั้นเรียนของนักเรียน ใช้สื่อการเรียนการสอนช่วย เช่น วีดิทัศน์ บทเรียนสำเร็จรูป หรือจัดหาวิทยากรภายนอกมาช่วยสอน เป็นต้น
- การจัดครูเข้าสอนแทนเมื่อครูอาจารย์ไม่ได้มาปฏิบัติหน้าที่ ควรคำนึงถึงภาระงานของครูอาจารย์ หากเป็นไปได้ควรจัดผู้สอนตรงตามสาขาวิชาที่สอนแทน หรือมีความถนัด มีประสบการณ์ในสาขาวิชาที่สอนแทน

(6) การสอนซ่อมเสริม การสอนซ่อมเสริมเป็นการสอนกรณีพิเศษนอกเหนือไปจากการสอนตามปกติ มี 4 ลักษณะคือ

1. การสอนซ่อมเสริมก่อนการเรียนการสอน เป็นการสอนปรับพื้นฐานความรู้ของนักเรียนก่อนจะเข้าสู่หลักสูตร ใช้ในกรณีที่นักเรียนมาจากสถานศึกษาที่แตกต่างกัน ทำให้นั้นฐานความรู้แตกต่างกัน

2. การสอนซ่อมเสริมขณะที่ทำการสอน เป็นการสอนเมื่อพบข้อบกพร่องของนักเรียนในขณะที่สอน ของนักเรียนบางคน หรือในบทเรียนบางตอน จึงทำการสอนซ่อมเสริมเพื่อให้นักเรียนเรียนได้ทันเพื่อน และได้เรียนครอบคลุมเนื้อหาในรายวิชาทั้งหมด

3. การสอนซ่อมเสริมรายวิชาเพื่อสอบแก้ตัว เมื่อมีการวัดผล ปรากฏว่าไม่ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด มีบางจุดประสงค์ที่ไม่ผ่าน จึงจำเป็นต้องสอนซ่อมเสริมเพื่อจะได้สอบแก้ตัวใหม่

4. การสอนซ่อมเสริมสำหรับนักเรียนที่ฉลาด หรือนักเรียนที่มีสติปัญญาดี ควรสอนซ่อมเสริมเพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้ และไม่ให้เบื่อหน่าย

(7) การเลือกตำราเรียน ตำราเรียนหรือแบบเรียนเป็นอุปกรณ์การสอนที่สำคัญโดยทั่วไป โรงเรียนจะใช้ตำราเรียนที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้ใช้ นอกเหนือจากนั้นเรียกว่าหนังสืออ่านประกอบ โรงเรียนจะใช้ก็ได้ไม่ใช้ก็ได้ ครูอาจารย์ไม่ควรจะใช้หรือยึดตำราเล่มเดียวในการสอน เพราะจะทำให้นักเรียนมีความรู้ที่แคบ ควรมีการส่งเสริมให้นักเรียนได้ใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม

เกณฑ์การเลือกตำราเรียนมีดังนี้

- ตรงกับจุดหมายของหลักสูตรในรายวิชานั้น
- เนื้อหาในตำราเรียนเขียนได้ถูกต้อง โดยพิจารณาจากผู้เขียนว่าเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในรายวิชานั้น ๆ

- ลักษณะการอธิบายเนื้อหาวิชาพอเหมาะกับวัยและความรู้ของผู้เรียน
- ตำรามีบทสรุป มีแบบฝึกหัดท้ายบทเพื่อช่วยในการฝึกความรู้และทักษะหรือไม่
- มีหนังสืออ้างอิง บรรณานุกรม อภิธานศัพท์ ตลอดจนคำอธิบายตาราง
- คุณภาพของการจัดพิมพ์ เช่น กระดาษ การเข้าเล่ม การตรวจคำผิด

(8) คู่มือครูในงานวิชาการ เป็นเครื่องมือช่วยครูอาจารย์ที่จะได้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานด้านวิชาการ เพื่อจะได้ทำให้การจัดการเรียนการสอน มีคุณภาพและประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น จัดทำได้โดยรวบรวมเอกสาร ระเบียบและแนวปฏิบัติต่าง ๆ ทางวิชาการ จัดทำเป็นรูปเล่มเผยแพร่ให้ผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบ เนื้อหาที่ควรบรรจุไว้ในคู่มือครูในงานวิชาการมีดังนี้

- หลักสูตร โครงสร้างและจุดหมายของหลักสูตร
- ระเบียบการวัดผลประเมินผลการเรียนตามหลักสูตร
- การใช้เงินในหมวดเงินบำรุงการศึกษาเพื่องานวิชาการ
- แผนงานและโครงการฝ่ายวิชาการ

- ปฏิทินปฏิบัติงานฝ่ายวิชาการ
- การจัดทำโครงการสอน แผนการสอน หรือประมวลการสอน
- พรณางานวิชาการ
- ระเบียบปฏิบัติอื่น ๆ

(9) การจัดทำคู่มือนักเรียน คู่มือนักเรียนเป็นเอกสารที่โรงเรียนจัดทำเพื่อแจกให้นักเรียน โดยเฉพาะนักเรียนใหม่ใช้เป็นคู่มือในการศึกษาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การปฏิบัติตามระเบียบของโรงเรียน เช่น การลงทะเบียน การเพิ่ม-ลดรายวิชา การวัดผล ประเมินผลการเรียน การสอบ เป็นต้น

(10) การจัดห้องศูนย์ควบคุมการเรียนการสอน เป็นห้องที่ใช้เป็นศูนย์กลางเกี่ยวกับ ข้อมูลสารสนเทศของงานวิชาการ เป็นศูนย์ควบคุมการเรียนการสอน เพื่ออำนวยความสะดวกในด้านการเรียนการสอน การจัดห้องควรประกอบไปด้วย

- ตารางสอนรวมของครูอาจารย์
- ตารางการใช้ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ
- ตารางสอนแยกตามชั้นเรียนของนักเรียน
- แผนการเรียนต่าง ๆ ของหลักสูตร
- สถิติเกี่ยวกับ จำนวนครูอาจารย์ จำนวนนักเรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ฯลฯ
- ตัวอย่างอุปกรณ์การสอนที่ต้องใช้ประจำ เช่น ใบงาน ใบช่วยสอน ใบความรู้

หนังสือเรียน เอกสารเกี่ยวกับระเบียบแนวปฏิบัติต่าง ๆ ฯลฯ

โดยสรุปแล้วจะเห็นได้ว่า การที่สถานศึกษาจะดำเนินงานให้บรรลุตามจุดหมาย และหลักการของหลักสูตรนั้น ขึ้นอยู่กับการบริหารจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ โดยตลอดทั่วทั้งระบบ ตั้งแต่ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต และข้อมูลย้อนกลับ และจะต้องคำนึงถึงงานที่สำคัญของการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ การจัดทำประมวลการสอนหรือแผนการสอน การจัดทำแผนการเรียน การจัดทำตารางสอน การจัดชั้นเรียน การจัดครูอาจารย์เข้าสอน การสอนซ่อมเสริม การเลือกตำราเรียน การจัดทำคู่มือครูด้านวิชาการ การจัดทำคู่มือนักเรียน และการจัดทำศูนย์ควบคุมการเรียนการสอน เป็นต้น

พนัส หันนาคินทร์ (2524) ได้กล่าวถึงงานการจัดการเรียนการสอนที่สำคัญมีดังต่อไปนี้

(1) เอกสารประกอบการใช้หลักสูตร โรงเรียนมีเอกสารประกอบการใช้หลักสูตร อย่างเพียงพอ เช่น หลักสูตร ประมวลการสอน โครงการสอน คู่มือครู แบบเรียน แบบฝึกหัด สถิติ ข้อมูล หนังสือ เอกสารทางวิชาการ มีการปรับปรุงแก้ไขเอกสารประกอบการใช้หลักสูตร ให้ทันสมัยอยู่เสมอ ส่งเสริมให้โรงเรียนผลิตเอกสารประกอบการใช้หลักสูตรที่เหมาะสมกับสภาพ ของท้องถิ่นและความต้องการของนักเรียน

(2) วัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน โรงเรียนจัดวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนเพื่อ บริการแก่หมวดวิชาต่าง ๆ อย่างเพียงพอและส่งเสริมให้ใช้ประโยชน์ได้คุ้มค่า โดยมีการสำรวจ ความต้องการ การจัดหา การปรับปรุงและบำรุงรักษาวัสดุอุปกรณ์ การฝึกอบรมครูให้มีความรู้ ทักษะ ในการใช้วัสดุอุปกรณ์ การกระตุ้นครู นักเรียน ให้มีการผลิตและใช้อุปกรณ์อย่างมี ประสิทธิภาพ และการจัดให้มีศูนย์บริการวัสดุอุปกรณ์

(3) การจัดตารางสอน มีการจัดตารางสอนตรงตามโครงสร้างของหลักสูตร จัดให้ มีตารางสอนรวม ตารางสอนส่วนบุคคล ตารางสอนประจำชั้น ตารางการใช้ห้องและอาคารสถานที่ การจัดศูนย์รวมตารางสอนทุกประเภทให้สามารถตรวจสอบและควบคุมการสอนของครูและการ ใช้ห้องต่าง ๆ ได้โดยสะดวก

(4) เวลาเรียนของนักเรียน โรงเรียนจัดให้นักเรียนมีเวลาเรียนตามที่กำหนดไว้ ในหลักสูตรและระเบียบการประเมินผล โดยมีการบันทึกตรวจสอบการมาเรียนของนักเรียนทุกคน ในแต่ละรายวิชา การแก้ปัญหาให้นักเรียนมาสายหรือขาดเรียนบ่อย ๆ รวมทั้งการจัดสอนชดเชยเมื่อ เวลาเรียนไม่ครบตามหลักสูตรและระเบียบประเมินผล

(5) ห้องวิชาการ โรงเรียนจัดให้มีห้องวิชาการ เพื่อทำหน้าที่เป็นศูนย์พัฒนา การเรียนการสอน จัดห้องวิชาการให้เป็นศูนย์ปฏิบัติการด้านวิชาการ เป็นศูนย์รวมตารางสอน ข้อมูลทางวิชาการ มีสิ่งอำนวยความสะดวกในการประชุม เอกสารทางวิชาการ กลไกการผลิต เอกสารต่าง ๆ มีระบบการสื่อสารภายใน มีระบบจัดเก็บเอกสาร และมีเจ้าหน้าที่บริการประจำ ห้องวิชาการ

(6) การปฏิบัติงานวิชาการของครู ในการปฏิบัติงานวิชาการของครูในด้านการสอน และกิจกรรมประกอบการสอน มีการสำรวจและจัดให้ครูได้สอนตรงตามวุฒิ ความถนัด ความ สามารถ และประสบการณ์ จัดอัตราเวลาสอนให้แก่ครูทุกฝ่ายในโรงเรียนตามเกณฑ์กำหนด จัด

ครูหรือวิทยากรเข้าสอนแทนในเวลาที่ครูขาดโดยสม่ำเสมอ และจัดให้ครูมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางวิชาการทั้งในและนอกโรงเรียน

(7) วิธีการสอน การสอนแต่ละรายวิชา มีวิธีการและกิจกรรมการสอน รวมทั้งการใช้วัสดุอุปกรณ์แตกต่างกันไปตามวัตถุประสงค์ เนื้อหาวิชา และลักษณะเฉพาะของแต่ละรายวิชา เพื่อเป็นการให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ จะต้องจัดทำโครงการสอนหรือแผนการสอนในเชิงปฏิบัติให้ชัดเจน สามารถนำไปสอนและประเมินผลได้โดยสะดวก จัดประสบการณ์ให้นักเรียน ทั้งในและนอกโรงเรียน เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยการปฏิบัติจริง ให้นักเรียนมีโอกาสร่วมกันทำงาน และจัดชุมนุมต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการเรียนรู้การสอน จัดให้นักเรียนค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง และมีการนำเอาเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษามาใช้ในการเรียนการสอน

(8) การช่วยเหลือนักเรียนที่เรียนช้าและส่งเสริมนักเรียนที่เรียนดี มีการสำรวจข้อมูล ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และปัญหาของนักเรียนทุกหมวดวิชา จัดสอนซ่อมเสริมและจัดกิจกรรมสำหรับนักเรียนที่เรียนช้า และส่งเสริมนักเรียนที่เรียนดี ให้นักเรียนช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการเรียน จัดให้นักเรียนได้ฝึกงานในสถานประกอบการและแหล่งวิทยาการ และมีการเผยแพร่ผลงานของนักเรียน

(9) การประเมินผลการศึกษา จัดให้มีหนังสือ เอกสาร คู่มือ และระเบียบเกี่ยวกับการประเมินผล การนิเทศและฝึกอบรมครูให้มีความรู้เรื่องการประเมินผล มีการสร้าง การวิเคราะห์ และการปรับปรุงข้อสอบ จัดให้มีการวิเคราะห์ผลการสอนเพื่อนำมาปรับปรุงการสอนของครูและการเรียนของนักเรียน รวมทั้งจัดให้มีธนาคารข้อสอบ

(10) การจัดกิจกรรมนักเรียน มีการสำรวจความต้องการ ความสนใจ และความถนัดของนักเรียนในด้านต่าง ๆ จัดชุมนุมต่าง ๆ ในโรงเรียน เพื่อตอบสนองความต้องการของนักเรียน ดำเนินการจัดกิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ ตามความเหมาะสม เช่น นิทรรศการ การกีฬา สหกรณ์ ลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้นำหมู่ประโยชน์ อาสาพัฒนา ฯลฯ

(11) การประเมินผลงานวิชาการ โรงเรียนมีการประเมินผลงานทางวิชาการในรอบปี โดยรายงานผลการเรียนการสอน การจัดบุคลากร การใช้อาคารสถานที่ และวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน รวมทั้งอุปสรรค ปัญหา และข้อเสนอแนะให้โรงเรียนพิจารณา จัดประชุมคณะครู เพื่อพิจารณารายงานผลการดำเนินงานด้านวิชาการในรอบปี มีการสรุปผลการรายงานเป็นเอกสารเพื่อประกอบการวางแผนงานในปีต่อไป

โดยสรุปแล้วงานการจัดการเรียนการสอนที่สำคัญได้แก่ การจัดทำเอกสารเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน วัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน การจัดตารางสอน เวลาเรียนของนักเรียน การจัดห้องวิชาการ การปฏิบัติงานวิชาการของครู วิธีการสอน การสอนซ่อมเสริม การประเมินผลการศึกษา การจัดกิจกรรมนักเรียน และการประเมินผลในการจัดการเรียนการสอน นั้นเอง

2.5 ทฤษฎีในการจัดการเรียนการสอน

วินัย สมมิตร และคณะ (2527) กล่าวถึงทฤษฎีในการบริหารงานไว้ว่า ทฤษฎีการบริหาร คือปัจจัยพื้นฐานที่ใช้ในการบริหาร โดยทั่วไปแล้วเป็นที่ยอมรับกันว่าทฤษฎีการบริหารที่สำคัญได้แก่ คน(Man) เงิน(Money) วัสดุสิ่งของ(Material) และวิธีการจัดการ(Management) หรือที่เรียกย่อ ๆ ว่า 4 M's การที่จัดว่าปัจจัยทั้ง 4 เป็นปัจจัยพื้นฐานในการบริหารเนื่องจากการบริหารงานทุกประเภทจำเป็นต้องอาศัย คน เงิน วัสดุสิ่งของ และวิธีการจัดการเป็นองค์ประกอบที่สำคัญนั่นเอง และ ไพฑูรย์ เจริญพันธุ์วงศ์ (2527) มีความคิดเห็นคล้ายกันที่ว่า องค์ประกอบหรือสิ่งที่ช่วยให้การบริหารงานดำเนินไปได้สะดวก ไม่ว่าจะเป็นการบริหารงานราชการหรือธุรกิจ จำเป็นต้องใช้ทฤษฎีการบริหารด้วยกันทั้งนั้น ซึ่งจะมีทฤษฎีการบริหารพื้นฐาน 4 ประการ คือ คน(Man) เงิน(Money) วัสดุสิ่งของ(Material) และการจัดการ(Management) ซึ่งเรียกว่าทฤษฎีพื้นฐาน หรือเป็นเสมือนหนึ่งปัจจัยสี่นั่นเอง

ในงานการจัดการเรียนการสอนซึ่งเป็นงานที่สำคัญในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนก็เช่นกัน ถือได้ว่า ทฤษฎีพื้นฐานที่สำคัญในงานการจัดการเรียนการสอนได้แก่

- 1) คน (Man) ได้แก่ ครูอาจารย์ นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนทั้งหมด
- 2) เงิน (Man) ได้แก่ งบประมาณ เงินบำรุงการศึกษา รวมทั้งเงินที่ได้รับบริจาค ที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน
- 3) วัสดุอุปกรณ์ (Material) ได้แก่ วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ และอาคารสถานที่ต่าง ๆ
- 4) การจัดการ (Management) ได้แก่ วิธีการต่าง ๆ ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน เช่น การจัดครูเข้าสอน การจัดตารางการเรียนการสอน การเตรียมการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผลการเรียนการสอน รวมทั้งการตรวจสอบ กำกับดูแล และประเมินผลการจัดการเรียนการสอน เป็นต้น

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1) งานวิจัยในประเทศ

สมพร สุกตถาพร (2538) ได้ทำการศึกษาสภาพการปฏิบัติงาน ด้านวิชาการ ของ โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ในด้านการพัฒนาการสอน และสื่อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก แต่โรงเรียนขนาดใหญ่จะสามารถดำเนินการด้านสื่อและพัฒนา การสอนได้ดีกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก การปฏิบัติงานด้านงานทะเบียนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก กว่าด้านอื่น ๆ และด้านที่มีการปฏิบัติในระดับน้อยที่สุดและมีปัญหาในการปฏิบัติในระดับมากที่สุดคือ งานโสตทัศนศึกษา

นิวัติ ต่อนี้ (2537) ได้ทำการวิจัยในเรื่อง การติดตามการดำเนินการใช้หลักสูตร มัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น พบว่า การใช้หลักสูตร มีการดำเนินการมาก ทั้งด้าน หลักสูตร การจัดการเรียนการสอนและการวัดผลประเมินผล ส่วนที่ยังมีการปฏิบัติน้อยคือ การ ให้นักเรียนปฏิบัติตามขั้นตอนที่กำหนด และการใช้สื่อการสอน ปัญหาการใช้หลักสูตรมีปัญหาระดับ น้อย ส่วนที่ยังมีปัญหายู่มากคือ การสอนที่เน้นกระบวนการ การสอนโดยยึดนักเรียนเป็น ศูนย์กลาง การสอนแก้ตัวและการปรับปรุงคุณภาพเครื่องมือในการวัดผลประเมินผล

ประวิทย์ มาติประเสริฐ (2536) ได้ศึกษา ปัญหาการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ในโรงเรียนประถมศึกษาและโรงเรียนมัธยม ศึกษา ตามทฤษฎีของผู้บริหารงานวิชาการ ในเขตการศึกษา 6 พบปัญหาในการจัด การเรียนการสอน คือการสอนของครูเน้นเนื้อหาหรือข้อมูลมากกว่าเน้นกระบวนการ ไม่ใช้ ประโยชน์จากวิทยากร แหล่งวิทยาการ สถานประกอบการ สถานประกอบอาชีพอิสระท้องถิ่น ไม่ จัดสอนซ่อมเสริมตาม โครงสร้างของหลักสูตร ไม่สร้างหลักสูตรสนองต่อความสนใจและความ ถนัดของนักเรียนและความต้องการของท้องถิ่น และในการจัดการเรียนการสอนนี้ โรงเรียน ขนาดเล็กมีปัญหามากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ ส่วนในด้านสื่อการเรียนการสอน มีปัญหาที่ ไม่มี ห้องโสตทัศนูปกรณ์และวัสดุอุปกรณ์ จำนวนหนังสือประกอบการค้นคว้าสำหรับการเรียนการสอนไม่ เพียงพอ และขาดแหล่งวิทยาการในการฝึกอบรมครู

เพ็ชร ธรรมราช (2537) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานโรงเรียน มัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 8 พบปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการจัด การเรียนการสอน คือ การขาดแคลนแหล่งวิทยาการและสถานประกอบการในท้องถิ่น ขาดแคลน

บุคลากรไม่ครบตามเกณฑ์ ก.ค. ขาดเจ้าหน้าที่วิเคราะห์ประเมินผลงานวิชาการ อุปกรณ์การสอนไม่เพียงพอ ครูไม่ให้ความร่วมมือในการจัดทำตารางการเรียนการสอน และนักเรียนไม่สนใจการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

ดำรงค์ อัมทับ (2536) ได้ศึกษาพบสภาพและปัญหาการเรียนการสอนวิชาการงานและอาชีพตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) ของโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดกำแพงเพชร คือ ขาดเอกสาร ตำรา คู่มือครูต่าง ๆ วัสดุฝึก อุปกรณ์และเครื่องมือไม่เพียงพอ นักเรียนเลือกเรียนวิชาใดวิชาหนึ่งมากหรือน้อยเกินไป นักเรียนมีความคิดเห็นว่าการเรียนวิชาการงานและอาชีพมีผลทำให้การเรียนวิชาสามัญลดลง

ประสิทธิ์ คันช้อทอง (2536) ได้วิจัยเรื่อง ทัศนคติของผู้บริหารวิชาการเกี่ยวกับการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดนครสวรรค์ พบว่าการปฏิบัติงานวิชาการ มีการปฏิบัติสูงสุดในการจัดทำตารางสอนประจำชั้นและตารางการใช้ห้องเรียน ส่วนในการปฏิบัติต่ำสุดในการใช้ทรัพยากรจากแหล่งวิทยาการและสถานประกอบการอาชีวนิสรเพื่อประโยชน์ต่อการเรียนการสอน ด้านการจัดการเรียนการสอน ปฏิบัติได้สูงสุดคือการจัดทำแผนการสอนหรือบันทึกการสอน ต่ำสุดคือการแนะนำหรือฝึกอบรมครูในการปรับปรุงรักษาและใช้สื่อการสอน

สมศักดิ์ วัชรเสถียร (2538) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเลย พบว่า

(1) การจัดการเรียน มีการศึกษาเอกสารหลักสูตร ประชุมคณะครูอาจารย์เพื่อวางแผนการจัดแผนการเรียน ปัญหาที่พบคือ โรงเรียนมีข้อจำกัดเกี่ยวกับวุฒิ วิชาเอก วิชาโท ของครูผู้สอน

(2) การจัดครูเข้าสอนมีปัญหาที่ครูต้องรับผิดชอบงานหลายวิชา จำนวนคาบสอนมากเกินไป และขาดแคลนสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์

(3) การจัดสอนซ่อมเสริมมีปัญหาที่ เอกสาร สื่ออุปกรณ์สำหรับสอนซ่อมเสริมไม่เพียงพอ

(4) การจัดทำตารางสอน มีปัญหาที่ไม่สามารถจัดคาบสอนซ่อมเสริมได้ เนื่องจากผู้สอนมีคาบสอนมากเกินไป

(5) การนำทรัพยากรท้องถิ่นมาใช้ประกอบการเรียนการสอน มีการเชิญวิทยากรท้องถิ่น มาช่วยสอน แต่มีปัญหาที่ไม่มีแหล่งทรัพยากรชุมชนในบริเวณที่โรงเรียนตั้งอยู่

(6) โรงเรียนมีการกระตุ้นให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองจากห้องสมุด แต่ยังขาดแคลนงบประมาณสำหรับจัดซื้อหนังสือ เอกสาร สื่อ อุปกรณ์

พัฒนางค์ แจ่มวัฒนะชัย (2536) ได้ศึกษาปัญหาการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) ตามทฤษฎีของผู้บริหารงานวิชาการ และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดกำแพงเพชร พบว่า ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่มีปัญหามากที่สุดคือ การจัดสรรงบประมาณ เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน และปัญหาในการจัดการสอนซ่อมเสริม ส่วนปัญหาด้านสื่อการเรียนการสอน มีปัญหาที่การขาดงบประมาณจัดส่งครูเข้าฝึกอบรมในการผลิตสื่อการเรียนการสอน และขาดแหล่งวิทยากรในการฝึกอบรมในการผลิตและใช้สื่อการเรียนการสอน

บุญนาค คำมูลศรี (2537) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การติดตามการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดสกลนคร พบว่า ตามความคิดเห็นของครู-อาจารย์ในด้านการจัดการเรียนการสอนและการวัดผลประเมินผลการเรียนการสอน โรงเรียนปฏิบัติได้ในระดับมาก ส่วนการเตรียมการใช้หลักสูตรปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ปัญหาการใช้หลักสูตรอยู่ในระดับน้อยในทุก ๆ ด้าน ในส่วนของนักเรียน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนว่า ยังมีการปฏิบัติในระดับน้อยในเรื่อง การให้นักเรียนคิด วิเคราะห์ วิวิจารณ์ประเด็นปัญหา การกำหนดลำดับขั้นตอนในการแก้ปัญหา การให้นักเรียนสรุปผลการทำงานเป็นระยะ ๆ การได้รู้จักแหล่งวิทยากรและการได้เรียนวิชาอาชีพที่มีในท้องถิ่น

ณรงค์ คงตะแบก (2538) ได้ศึกษาความต้องการการนิเทศงานวิชาการของผู้บริหารและครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอน มีความต้องการในการนิเทศงานวิชาการ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนในเรื่อง การวิเคราะห์จุดหมายของหลักสูตรเพื่อสร้างแผนการสอน หลักการและวิธีสร้างหลักสูตรท้องถิ่น การสอนที่เน้นทักษะกระบวนการ การสอนแบบจุลภาค วิธีนำเข้าสู่บทเรียน ให้สัมพันธ์กับจุดประสงค์ที่สอน การจัดทำคู่มือการใช้สื่อการเรียนการสอนทุกประเภท และเทคนิคการผลิตและการใช้สื่อการสอน

สง่า บุณรักษ์ (2537) ได้ศึกษาสภาพการดำเนินงานของสาขาโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดขอนแก่น พบว่านักเรียนมีปัญหาในการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอนอยู่ในระดับน้อยเกือบทุกด้าน ปัญหาการขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์การสอนอยู่ในระดับปานกลาง โรงเรียนมีการดำเนินงานด้านวิชาการงานบริหารทั่วไป งานปกครองนักเรียน งานบริการ และงานโรงเรียนกับชุมชน อยู่ในระดับมาก ยกเว้น งานธุรการ อยู่ในระดับปานกลาง

ประกิต ประยูรพรหม (2538) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชัยภูมิ พบว่า ในด้านการจัดการเรียนการสอน โรงเรียนขนาดเล็ก มีสภาพการปฏิบัติต่ำกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดกลาง ส่วนสภาพปัญหาในการจัดการเรียนการสอน พบว่า โรงเรียนทั้งสามขนาดมีสภาพปัญหาอยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน

หนูนิศ คลังภูเขียว (2537) ได้ศึกษาสภาพการดำเนินงาน ปัญหา และความต้องการด้านงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ พบว่าการปฏิบัติงานด้านวิชาการ ด้านการเรียนการสอน ด้านวัดผลประเมินผล และด้านการวางแผน และกำหนดวิธีดำเนินงาน โรงเรียนมีการปฏิบัติในระดับมาก ส่วนปัญหาและความต้องการ ด้านการจัดการเรียนการสอนอยู่ในอันดับแรก และการสนับสนุนการเรียนการสอน อยู่ในลำดับท้าย ๆ

นิชัย ละแมนชัย และคณะ (2538) ได้ศึกษาปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชัยภูมิ พบว่านักเรียนมีความคิดเห็นว่าเป็นปัญหาซึ่งมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน คือ ครูเข้มงวดระเบียบวินัยมากเกินไป ครูออกข้อสอบยาก นักเรียนเหน็ดเหนื่อยจากการเดินทาง เนื่องจากโรงเรียนตั้งอยู่ห่างไกล โรงเรียนไม่มีการจัดสอนเสริมหรือสอนพิเศษ นักเรียนไม่กล้าแสดงออก และนักเรียนคุยกันระหว่างเวลาเรียน ส่วนครูมีความคิดเห็นว่าเป็นสิ่งที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน คือ ครูขาดอุปกรณ์การสอน ห้องเรียนมีขนาดเล็กแต่นักเรียนมีจำนวนมาก โรงเรียนมีกิจกรรมมากเกินไปจึงไม่ได้เรียนเต็มที่ โรงเรียนไม่จัดสอนเสริมหรือสอนพิเศษในห้องอื่น ไม่มีที่เรียนพิเศษ โรงเรียนไม่มีบรรยากาศทางวิชาการ นักเรียนไม่กล้าแสดงออก นักเรียนมีอุปกรณ์การเรียนไม่เพียงพอ ครูขาดขวัญและกำลังใจในการทำงาน และการแบ่งงบประมาณมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนน้อยเกินไป

2) งานวิจัยต่างประเทศ

Akinsanya, Adeyemi Adesegun (อ้างถึงใน สมพร สุธัตถาพร, 2538) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการวางแผนการศึกษาของครูในเมืองลากอส ประเทศไนจีเรีย ตามทฤษฎะของนักการมัธยมศึกษา พบว่า นักการมัธยมศึกษาต้องการให้ครูใหญ่ใช้แผนประเมินผลניתแผนงาน วางแผนการอบรมบุคลากรและวางแผนสัมพันธ์กับชุมชน พร้อมทั้งปฏิบัติตามแผนด้วย ครูผู้สอนก็ควรพัฒนาหลักสูตรและการสอน สมาคมครูแห่งไนจีเรีย ควรจะจัดอบรมบุคลากร วางมาตรฐานวิชาชีนครู วางข้อกำหนดการปฏิบัติงานและเงินเดือน แนะนำและประเมินผลแผนงานการศึกษา โดยเข้าร่วมในกิจกรรมการวางแผนเพื่อเป็นตัวเชื่อมระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

Mattox (อ้างถึงใน หนูพิศ คลังภูเขียว, 2537) ได้ทำการวิจัยเรื่องความต้องการในการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในรัฐอลิโนยส์ ประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่า ความต้องการที่อยู่ในระดับมาก คือ ความต้องการที่จะมีความสามารถในการปฏิบัติงานการนิเทศและการประเมินผล การปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน และการพัฒนาหลักสูตร

2.6 สรุปกรอบความคิดเพื่อการวิจัย

จากแนวคิดของนักการศึกษา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบความคิดเพื่อนำมาทำการศึกษางานการจัดการเรียนการสอน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชัยภูมิ ในประเด็นต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1) สภาการจัดการเรียนการสอน และแนวทางในการพัฒนางานการจัดการเรียนการสอน ในหัวข้อดังต่อไปนี้

- (1) งานจัดกลุ่มวิชาเรียนและชั้นเรียน
- (2) งานการจัดทำเอกสารเกี่ยวกับการเรียนการสอน
- (3) งานจัดตารางการเรียนการสอน
- (4) งานจัดครูเข้าสอน
- (5) งานสื่อการเรียนการสอน
- (6) งานจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
- (7) งานจัดสอนซ่อมเสริม แนะแนว และกิจกรรมตามหลักสูตร
- (8) งานวัดผลประเมินผลการเรียน
- (9) งานตรวจสอบและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน

- 2) ปัญหาในการจัดการเรียนการสอน ในหัวข้อดังต่อไปนี้
- (1) บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน
 - (2) วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ และอาคารสถานที่
 - (3) งบประมาณ
 - (4) การดำเนินงาน